

Sexus

De manera que ja han publicat el *Sexus* de Henry Miller en català. Ja eren hores, però tampoc no podem pensar que un país petit i de poca lectura tinga traduïts tots els llibres del món. Aquest, però, el *Sexus* de Miller, crec que l'havien d'haver traduït abans, perquè és un d'aquells llibres que en podríem dir de necessària lectura, una cosa seriosa, no gens barata, que no és el que sembla, però sí que és el que promet el títol i molt més. Una manera de buscar la felicitat tot i saber, evidentment, que la felicitat no es deixarà trobar, o que no és gens recomanable, o que "una mica més de felicitat, pensava jo mentre l'escoltava, i aquest pot convertir-se en allò que se'n diu un home perillós". L'home deia que cada evangelista usa un llenguatge diferent, però que tots parlen de la mateixa cosa: "deixar de buscar, deixar de lluitar, deixar d'enfilar-se un damunt de l'altre, deixar d'arrossegar-se en la persecució d'objectius vans i vacil·lants". Aquesta traducció és meua, no de Jordi Arbonès, que segur que és millor. En tot cas, sempre és igual, els evangelistes, els socialistes, els psicoanalistes, tots els professionals de la felicitat humana. Senyor, quin fracàs, quin paradís perdut en el futur. El que li passava a Henry Miller ens passa més o menys a tots, no és cap originalitat, perquè la matèria prima és si fa no fa la mateixa. La diferència és que a ell li passava *més* que a la majoria, és desesperava més, bevia més, era més pobre, estava més desolat, i també follava més (l'última cosa, durant tota la vida, sembla; les altres, en els seus anys de París i primers de Nova York). Però sobretot que, de tot això, en va fer uns quants llibres com encara no els havia fets ningú.

I sembla que sabia el que volia: "La cosa més important per al geni és convertir-se en inútil, deixar-se absorbir pel corrent general, esdevenir una altra vegada

peix i no un capritx de la natura. L'únic benefici, meditava jo, que podia oferir-me l'acte d'escriure era apartar les diferències que em separaven dels altres homes".

Vaja, el contrari del que busquen —busquem— la major part dels escriptors. Deu ser per això que les novel·les de Miller no són com les altres novel·les, perquè posar la pròpia vida en capítols i que això siga bona literatura, no és una empresa tan fàcil. Era un pobre diable, empleat de la companyia de telègrafs, i l'única felicitat possible estava entre les cuixes d'una dona, exactament en un punt teològic que es diu *sexus*. Encara no havia anat a París, i tot just sentia el defici de les ganes d'escriure. Mal casat, mal mig divorciat, sense un duro, a estones borratxo perdut, etcètera, una mena d'heroi d'un altre temps, perfectament disposat a assumir la bogeria personal, que és independent de la col·lectiva. En realitat, de qui tenia enveja era del seu amic el pintor, que dibuixava anuncis publicitaris, i que es beneficiava sistemàticament dels models, amb la sòlida col·laboració del futur escriptor. Al pintor, però, li hauria agradat pintar només conys, "rich, juicy cunts", conys saborosos, sucosos, per poder-los enganxar per totes les parets del quarto de bany i aconseguir així un agradable moviment de budells. Es la vida que passa, i fins que no va aparèixer Joyce explicant el moviment de budells de Bloom a l'excusat, la literatura era, com qui diu, rigorosament angelical.

El mal és que tinc por que aquest *Sexus* de Miller no ens arribe en un mal moment. És massa *heavy*, i no pornogràficament parlant, per favor, sinó dostoiévskianament parlant. Massa fort per al consum que sembla que ara li agrada al personal. Per la gent d'una mica de categoria —econòmica o intel·lectual— la

moda és el sexe mental, el "sexe sa" i el sexe per telèfon. No sé quanta gent la segueix, aquesta moda, però el *sexus* d'aquests anys és ja la novel·la *Vox* de Nicholson

Baker. Em sembla de primera: tot s'ho fan parlant, resulta caríssim, i els actors queden perfectament satisfets. S'ho poden pagar, i no hi ha risc emocional ni físic. No es pot demanar més. Quant a l'aspecte comercial, no cal eixir de casa, ni alçar-se de la butaca, ni fer l'esforç mínim d'anar al mercat a comprar el producte, ni tan sols obrir la porta. Des de Hong Kong, per vint-i-cinc pessetes per segon, una veu t'ho fa a quinze mil quilòmetres de distància. O més barat, si és de més a prop. L'invent ha anat prosperant amb la millora de les telecomunicacions, i jo no sé on acabarà, supose que amb alguna forma de tele-voyeurisme, quan ho permeta la tecnologia. Tot s'aprofita.

Ja entenc que el progrés és el progrés, i el negoci el negoci, i que tothom pot gastar-se els diners com li vinga més de gust. Però el sexe hauria de ser una cosa més seriosa, més teològica, més arriscada, més alegre i més trista, segons com. No una cosa tan desencarnada i tan lleugera. "Si fos responsable d'un o dos orgasmes en la vida del lector, el meu treball hauria valgut la pena. Em sentiria justificat". Això diu en una entrevista l'autor de *Vox*. Henry Miller, poden estar segurs, no tenia cap interès a fer literatura dirigida al joc de mans solitari. I quan, després d'una rebotcada abundant i gloriosa, escrivia que el sexe "és bo per la salut", no es referia al sexe per telèfon. És com si en aquests anys tan esfumats, la "salut" haguera d'estar en la soledat i en la distància. No m'agrada. A pesar de tot, val més buscar alguna cosa en companyia.

Joan F. Mira